

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-441/07.04.2015 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на втора степен на професионална квалификация за професия код **621050 „Животновъд“**, специалност код **6210507 „Пчеларство“** от професионално направление код **621 „Растениевъдство и животновъдство“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Ваня Кастрева – заместник-министър.

ПРОФ. ТОДОР ТАНЕВ

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПШОО	Наименование
Професионално направление	621	„РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО”
Професия	621050	„ЖИВОТНОВЪД”
Специалност	6210507	„ПЧЕЛАРСТВО”

Утвърдена със Заповед № РД 09-441/07.04.2015 г.

София, 2015 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по професията код **621050** „Животновъд“, специалност код **6210507** „Пчеларство“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на втора степен по изучаваната професия „Животновъд“, специалност „Пчеларство“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). До утвърждаване на ДООИ по професията „Животновъд“, специалност „Пчеларство“, настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

- а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
- б. Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

- а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
- б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.

б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Биология на пчелното семейство

План-тезис:

- Състав на пчелното семейство, пчелно гнездо.
- Външно устройство на пчелите.
- Медоносни растения в горите.
- Пръскачки – класификация и общо устройство.

Приложна задача/казус: Разпознайте на снимките видовете пчелни индивиди.

Дидактически материали: Снимки на пчелни индивиди. Схеми на пръскачки.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1.	Сравнява пчелните индивиди и описва пчелното гнездо.	15
2.	Описва външното устройство на пчелите.	10
3.	Описва медоносни растения в горите.	10
4.	Описва устройството и действието на пръскачките.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Развитие на медоносната пчела

План-тезис:

- Фази на развитие на пчелното яйце.
- Значение на пчелната майка.
- Лемежни плугове.
- Полски медоносни растения.

Приложна задача/казус: Кога пчелите работнички снасят яйца и как това се отразява върху пчелното семейство.

Дидактически материали: Снимки на полски медоносни растения.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1.	Описва и сравнява фазите на развитие.	15
2.	Анализира значението на пчелната майка за пчелното семейство.	10
3.	Описва предназначението, устройството, работните органи и начини за съставяне на агрегат за оран.	10
4.	Описва полските медоносни растения	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Храна и хранене на пчелите

План-тезис:

- Видове храни за пчелите.
- Потребностите от храна на пчелните индивиди и пчелното семейство.
- Класификация на фуражите.
- Преси за сено – видове и общо устройство.

Приложна задача/казус: Защо трябва да се стеснява силно гнездото при зазимяване на пчелните семейства? Обосновете отговора си.

Дидактически материали: Обща схема на преса за сено.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1.	Описва и сравнява различните видове храни за пчелите.	15
2.	Описва потребностите от храна на пчелните индивиди и пчелното семейство.	10
3.	Описва и класифицира видовете фуражи.	10
4.	Описва видове и общо устройство на сламопресите.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Жилища на пчелите

План-тезис:

- Неразборни (примитивни) кошери.
- Разборни кошери - предимства и изисквания към кошерите. Видове разборни кошери.
- Имунитет. Видове имунитет.
- Многогодишни бобови фуражни култури – ботанически и биологични особености.

Приложна задача/казус: Как ще определите, че в едно пчелно семейство няма майка, и какво ще направите, за да преодолеете това състояние?

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1.	Описва неразборните кошери.	10
2.	Описва разборните кошери.	15
3.	Дефинира имунитета и описва видовете му.	10
4.	Обяснява агротехниката за отглеждане на многогодишните бобови фуражни култури.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Пчеларски инвентар.

План-тезис:

- Групи пчеларски инвентар и работа с него.
- Зърнено–житни култури.
- Полова и стопанска зрелост при селскостопанските животни.
- Организационна структура на фирма.

Приложна задача/казус: Как ще определите момента, в който пчелното семейство трябва да започне да се разширява? Обосновете отговора си.

Дидактически материали: Снимки на пчеларски инвентар.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1.	Описва различните групи пч. инвентар и работата с него.	15
2.	Характеризира видовете зърнено–житни култури.	10
3.	Описва половата и стопанската зрелост при селскостопанските животни.	10
4.	Прилага знанията за организационна структура на фирма.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Воськоотделяне и градеж на пити

План-тезис:

- Същност на воськоотделянето и градеж на пити.
- Използване на воськоотделянето при пчелите.
- Житно–бобови култури.
- Сеялки за слята сеитба – устройство и принцип на действие.

Приложна задача/казус: По какъв начин може да се използва воськоотделянето при биологичната борба с вароатозата? Обосновете отговора си.

Дидактически материали: Схеми на сеялки за слята повърхност.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1.	Обяснява същността на воськоотделянето.	15
2.	Обяснява как се използва воськоотделянето при пчелите.	5
3.	Описва житно–бобови култури.	10
4.	Описва устройството и принципа на действие на сеялки за слята сеитба.	15
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Грижи за пчелните семейства през пролетта

План-тезис:

- Стесняване и затопляне на гнездата.
- Пролетно подбудително подхранване.
- Стимулиращо разпечатване на питите с мед, обръщане и разместване на питите.
- Разширяване и обновяване на пчелните гнезда.

Приложна задача/казус: Посочете разликите между нектарния и мановия мед. Кой мед е с по-добри вкусови качества?

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1.	Познава начините за стесняване и затопляне на гнездата.	15
2.	Познава значението на пролетното подбудително подхранване.	10
3.	Познава значението на обръщането и разместването на питите и стимулиращото им разпечатване.	10
4.	Познава начините за разширяване и обновяване на гнездата.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

Изпитна тема № 8: Работа на пчелина през пролетта

План-тезис:

- Основни правила за работа с пчелите.
- Главни и осведомителни прегледи. Главен пролетен преглед.
- Едногодишни зърнено-бобови фуражни култури – видове, сортове, биологични особености.
- Организация и заплащане на труда при отглеждане на пчелни семейства.

Приложна задача/казус: Разпознаване на различни породи овце.

Дидактически материали: Снимки на различни породи овце.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1.	Познава и обяснява основните правила за работа с пчелите.	10
2.	Описва извършването на главния пролетен преглед.	15
3.	Описва ботаничните и биологичните особености на многогодишните зърнено-бобови фуражни култури.	10
4.	Избира и описва подходяща организация и заплащане на труда.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

Изпитна тема № 9: Работа на пчелина по време на главната паша

План-тезис:

- Използване на главната паша и поставяне на магазините.
- Изваждане на пити и центрофугиране на меда.
- Породи говеда за мляко.
- Плодово-ягодови медоносни растения.

Приложна задача/казус: Крава е осеменена на 30.05, но не е заплодена. Кога ще бъде възможно следващото осеменяване? Обосновете се.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1.	Изяснява използването на главната паша за поставянето на магазините.	10
2.	Определя момента за изваждане на питите за центрофугиране.	15
3.	Описва породите говеда за мляко.	10
4.	Познава плодово-ягодовите медоносни растения.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Зазимяване на пчелните семейства

План-тезис:

- Зазимяване на пчелните семейства в даданблатови и многокорпусни кошери.
- Грижи за пчелните семейства през зимата.
- Подхранване с белтъчна храна.
- Значение на цветния прашец за пчелите.

Приложна задача/казус: Защо трябва да се стеснява силно гнездото при зазимяване на пчелните семейства? Обосновете се.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1.	Описва зазимяването в даданблатови и многокорпусни кошери.	15
2.	Познава грижите за пчелите през зимата.	10
3.	Описва подхранването с белтъчна храна.	10
4.	Познава значението на цветния прашец.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Естествено размножаване на пчелите

План-тезис:

- Естественото роене и вредата от него, прекратяване на ранното роево състояние.
- Хващане и използване на ровете.
- Американски гнилец.
- Многогодишните тревни смеси.

Приложна задача/казус: Какво трябва да направите, за да не избяга от кошера роякът, който сте хванали? Обосновете отговора си.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1.	Изяснява вредата от естественото роене и описва начините за прекратяване роевото състояние на пчелите.	10
2.	Описва начините за хващане на роете.	15
3.	Описва признаците и обяснява причините и начините за профилактика на американския гнилец.	10
4.	Описва и обяснява агротехниката за отглеждане на многогодишните тревни смеси.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Изкуствено размножаване на пчелните семейства

План-тезис:

- Развъдно-подобрителна работа с пчелите.
- Формиране на отводки .
- Получаване и съхраняване на пчелно млечице.
- Неприятелите по фуражните култури и борба с тях.

Приложна задача/казус: По какъв начин действа пчелната отрова върху човешкия организъм и какви заболявания може да лекува?

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1.	Анализира развъдно-подобрителната работа с пчелите.	15
2.	Обяснява как се формират различните видове отводки.	10
3.	Описва и сравнява начините за получаване и съхраняване на пчелно млечице.	15
4.	Описва неприятелите и начините за борба с тях.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Отглеждане на пчелни майки

План-тезис:

- Естествено отглеждане на пчелни майки.
- Изкуствено отглеждане на пчелни майки.
- Образуване и отделяне на нектар от цветовете на растенията.
- Видове доилни зали.

Приложна задача/казус: При загуба на пчелната майка, за да създадат пчелите нова качествена майка, на каква възраст трябва да бъдат яйцата в пчелното гнездо. Обосновете своя отговор.

Дидактически материали: Схеми на различни видове доилни зали.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1.	Познава начините за естествено отглеждане на пчелни майки.	15
2.	Познава начините за изкуствено отглеждане на пчелни майки.	10
3.	Описва образуването и отделянето на нектар от цветовете на растенията.	10
4.	Познава и описва видовете доилни зали.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Смяна и придаване на пчелни майки

План-тезис:

- Причини за подмяна на пчелните майки.
- Придаване на пчелни майки.
- Корено-клубено–сочно плоди.
- Фуражомелки – устройство, принцип на действие.

Приложна задача/казус: Каква е разликата между пита за градеж и строителна рамка и как се използва строителната рамка? Обосновете своя отговор.

Дидактически материали: Схема на фуражомелка.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1.	Описва причините за подмяната на пчелните майки.	10
2.	Описва начините на смяна и придаване на пчелни майки.	15
3.	Познава корено-клубено-сочно плодите и описва тяхното използване и съхранение.	10
4.	Познава и описва устройството и принципа на действие на фуражомелките.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Пчелни продукти

План-тезис:

- Физични свойства на меда.
- Пчелен восък и цветен прашец.
- Дезинфекция, дезинсекция и дератизация.
- Овощни медоносни растения.

Приложна задача/казус: Разпознаване на различни видове медоносни растения.

Дидактически материали: Снимки на различни видове медоносни растения.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1.	Познава свойствата на пчелния мед.	15
2.	Познава значението на пчелния восък и цветния прашец.	10
3.	Дефинира понятията дезинфекция, дезинсекция и дератизация и начините на провеждане.	10
4.	Познава овощните медоносни растения.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

Изпитна тема № 16: Организиране на пчелин

План-тезис:

- Избор на място и организиране на пчелин.
- Определяне на размера.
- Породи кокошки за комбинирано използване.
- Видове обработки на почвата – цел и задачи.

Приложна задача/казус: По какъв начин действа пчелната отрова върху човешкия организъм и какви заболявания може да лекува?

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1.	Познава и описва основните правила за избор на място за пчелин.	15
2.	Познава условията за определяне размера на пчелина.	10
3.	Познава и описва породите кокошки за комбинирано използване.	10
4.	Познава и описва видовете обработки на почвата.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

Изпитна тема № 17: Пчелна отрова

План-тезис:

- Получаване и биологично действие на пчелната отрова.
- Ужилване и мерки против него.
- Начини за напояване – гравитачно, капково и дъждуване, подпочвено.
- Фактори, оказващи влияние върху създаването на собствен бизнес.

Приложна задача/казус: Как ще определите, че в едно пчелно семейство няма майка, и какво ще направите, за да преодолеете това състояние?

Дидактически материали: Схема на жилещ апарат на пчела.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1.	Познава технологията за получаване на пчелна отрова и нейното биологично действие.	10
2.	Описва жилещия апарат на пчелите, ужилването и мерките против него.	15
3.	Познава и описва начините на напояване.	10
4.	Описва факторите за създаване на собствен бизнес.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

Изпитна тема № 18: Подхранване на пчелните семейства

План-тезис:

- Определяне нуждата от подхранване.
- Подхранване със захарен сироп и с твърда храна.
- Полов цикъл – продължителност при различните видове селскостопански животни, признаци на разгоненост.
- Плодово-ягоднови медоносни растения.

Приложна задача/казус: С кой вид кошер е по-подходящо да работят начинаещите пчелари и защо? Обосновете отговора си.

№ по ред	Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1.	Определя нуждата от подхранване.	10
2.	Познава особеностите при подхранване със захарен сироп и твърда храна.	15
3.	Описва половия цикъл при различните селскостопански животни.	10
4.	Познава плодово-ягодновите медоносни растения.	10
5.	Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки		60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира определеният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **втора** степен на професионална квалификация.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, крайния срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно практическо задание: Преглед на пчелно семейство

Указания: Подготовка на инвентара за работа.

Приготвяне на пушалката.

Изваждане на пчелните пити.

Преглеждане на пчелните пити.

Установяване на нередности в пчелното гнездо.

Предотвратяване на нередностите.

Преценка на здравословното състояние на пчелното семейство.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя.

Пример:

№	Критерии	Показатели	Максимален брой точки	Те жест
1	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства. 1.2. Правилно и по безопасен начин употребява предметите и средствата на труда. 1.3. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, и дефинира, и спазва предписания за своевременна реакция. 1.4. Описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.		да/не
2.	Ефективна организация на работното място.	2.1. Подреденост на инструменти, пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на технологията. 2.2. Целесъобразна употреба на материалите. 2.3. Работа с равномерен темп за определено време.	2 2 1	5
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	3.1. Обяснява работата си при спазване на йерархична подчиненост от други лица. 3.2. Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание (материали, инструменти, лични предпазни средства).	3 2	5
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание.	4.1. Преценява типа и вида на необходимите материали, детайли и инструменти според изпитното задание. 4.2. Правилно подбира количеството и качеството на необходимите материали, детайли и инструменти.	2 3	5
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно	5.1. Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите. 5.2. Спазва технологичната последователност на операциите в процеса на работа.	3 2	5

	<i>задание.</i>			
6.	Качество на изпълнението на практическото изпитно задание. Изчерпателност на разработката.	6.1. Всяка завършена операция съответства на изискванията на съответната технология. 6.2. Крайното изделие съответства на зададените технически параметри. 6.3. Изпълнява задачата в поставения срок.	8 8 4	20
7.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на практическото изпитно задание.	7.1. Осъществява операционен контрол – при избора на материали, изделия и инструменти и при изпълнение на конкретни дейности. 7.2. Контролира техническите показатели - текущо и на готово изделие. 7.3. Оценява резултатите, взема решение и отстранява грешките. 7.4. Прави оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание.	1 1 1 2	5
8.	Защита на извършения монтаж (ремонт) настройка на уреда (машина/апарат и др.) или защита на изработения проект или защита на качествата на готовото изделие.	8.1. Може да представи и обоснове приетия вариант на решение /изпълнение на практическото задание. 8.2. Демонстрира добра техника на презентиране.	10 5	15
		Общ брой точки	60	

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е **60**.

Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общия брой точки от всички критерии: 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Бижев, Б., Ненчев, П. Пчеларство. Земиздат, София, 1990.
2. Недялков, Стойко, Бижев, Бижо. Практическо пчеларство. Земиздат, София, 1990.
3. Радоев, Любен. Календарен справочник по пчеларство. Дионис, София, 1998.
4. Отглеждане на селскостопански животни. Земиздат, София, 1992.
5. проф. Андреев и колектив. Животновъдство. Дионис, София, 1993.
6. Петков М., Манчев, М. Всичко за фермера. Земиздат, София, 1992.
7. проф. Вакарелски, Й. и колектив. Механизация на селското стопанство. Земиздат, София, 1987.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. инж. Надя Кръстева – Професионална гимназия по селско стопанство, с. Ситово, обл. Силистра
2. инж. Даниела Георгиева– Професионална гимназия по селско стопанство, с. Ситово, обл. Силистра

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
по професията 621050 „Животновъд“
специалността 6210507 „Пчеларство“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложена задача:

.....
Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията 621050 „Животновъд“
специалността 6210507 „Пчеларство“**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)